

*А. П. Данілова,
м. Київ*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНІЦІАТИВИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Розглянуто умови педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді в проектній діяльності неурядових організацій. Розкрито зміст зазначених умов та їхній взаємозв'язок.

Ключові слова: педагогічна підтримка, соціальна ініціативність, студентська молодь, проектна діяльність неурядових організацій.

Метою комплексної педагогічної підтримки студентської молоді в навчальній та позанавчальній діяльності визначено організацію активної участі студентів у проектній діяльності неурядових організацій, їх підготовку до ініціювання, розроблення та втілення соціальних проектів для вирішення нагальних соціальних проблем місцевої спільноти. Ця мета обумовила формулювання основних завдань, визначення пріоритетних напрямів діяльності як педагогів, так і студентів. Для вирішення поставленого завдання, у результаті проведеної теоретичної та експериментальної роботи було визначено умови педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді в проектній діяльності неурядових організацій місцевого рівня.

За визначенням О. С. Газмана, під педагогічною підтримкою розуміють превентивну і оперативну допомогу молоді у вирішенні їхніх індивідуальних проблем, пов'язаних із фізичним та психічним здоров'ям, соціальним та економічним становищем, навчанням; з ефективною міжособистісною та діловою комунікацією; життєвим, професійним та етичним вибором [1]. Це достатньо м'яка педагогічна технологія, що спрямована на допомогу у самовизначенні, самовираженні особистості, розвитку її неповторної індивідуальності. Це технологія, що сприяє формуванню та розвитку соціальної ініціативності як риси характеру та прояву соціальних ініціатив студентською молоддю як конкретних соціальних проектів.

Механізм педагогічної підтримки складається із взаємодії студентської молоді та педагогів на декількох етапах: діагностичному, пошуковому, проектувальному, діяльнісному та рефлексивному.

Ефективність педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді у вищому навчальному закладі залежить від участі керівництва закладу, яке забезпечує тісний взаємозв'язок із неурядовими організаціями місцевого рівня. Управління педагогічною підтримкою як процес планування, організації, мотивації та контролю потрібне для того, щоб сформулювати та досягти поставлених цілей.

В. М. Манько вважає, що педагогічні умови – це взаємозалежна сукупність внутрішніх параметрів і зовнішніх характеристик функціонування, що забезпечують результативність навчального процесу [2].

З урахуванням цього, розглянемо умови педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді у проектній діяльності неурядових організацій місцевого рівня:

1. *Структурно-змістове забезпечення процесу педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді в проектній діяльності неурядових організацій місцевого рівня.* Ця умова передбачає формування у студентської молоді системи знань, умінь та навичок стосовно реалізації соціальних ініціатив у проектній діяльності неурядових організацій місцевого рівня. Зокрема, знань щодо специфіки соціального проектування, усвідомлення сутності проектної діяльності в неурядових організаціях; умінь реалізувати теоретичні знання в практичній діяльності. Важливим є створення спеціального компонента в змісті професійної підготовки студентської молоді, який би відображав сутність і специфіку вияву соціальної ініціативи в проектній діяльності неурядових організацій.

Інформаційне забезпечення соціальних ініціатив студентської молоді, організація інформаційного обміну є необхідною умовою вирішення соціальних проблем на локальному рівні та сприяє підвищенню рівня таких ініціатив.

Експериментальне дослідження засвідчило низький рівень студентських знань стосовно проектної діяльності неурядових організацій, можливостей якісних впливів на соціальну дійсність місцевої громади, механізмів та способів такої роботи.

Інформування студентської молоді, сприяє усвідомленню потреб громади, розумінню напруження та невдоволення, які відчувають члени громади, спонуканню їх до започаткування позитивних дій з метою прийняття відповідних рішень, реалізації соціальних ініціатив у межах проектної діяльності громадських організацій.

2. *Поетапне формування ставлення студента до себе як до суб'єкта соціальної ініціативи, залучення його до реальної соціально значущої діяльності, що моделюється в проектній роботі неурядових організацій місцевого рівня.* Ця умова передбачає забезпечення практико-орієнтованого характеру навчання. Як свідчить досвід професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі, орієнтація тільки лише засвоєння теоретичного матеріалу призводить до одержання формальних знань, що знижує ефективність їх використання на практиці. Це, своєю чергою спричиняє проблему тривалої адаптації студентів-випускників, що часом зумовлює розчарування в проектній діяльності, врату соціальної ініціативи. Процес навчання повинен являти собою сукупність різних форм, методів і засобів, за допомогою яких можливо відтворити предметний і соціальний зміст проектної діяльності в неурядових організаціях місцевого рівня, фрагменти майбутньої соціальної діяльності, розвивати професійні та особистісні здібності студентів, необхідні для успішної реалізації соціальної ініціативи.

3. *Організація безперервного педагогічного моніторингу.* Об'єктивне оцінювання результатів соціально значущих досягнень студентів, рівня реалізації соціальних ініціатив дає можливість вчасно вносити зміни у форми, методи, засоби та зміст навчального матеріалу. Технологічність оцінки результатів навчання залежить від своєчасного контролю і засобів, які впроваджуються із цією метою. Основні види контролю здійснюються за допомогою педагогічного моніторингу (вхідний, поточний і підсумковий), завданнями якого є: спостереження за процесом створення та реалізації соціальних ініціатив проектної діяльності неурядових організацій та одержання

оперативної інформації про нього; своєчасне виявлення змін, що відбуваються; запобігання негативним тенденціям; короткострокове прогнозування; оцінювання ефективності моделі педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді в проектній діяльності неурядових організацій. Визначаючи процедури моніторингу, слід врахувати такі вимоги: набір показників моніторингу має бути обмеженим і постійним протягом експериментального навчання показники повинні мати оцінний характер.

Отже, охарактеризовані педагогічні умови розуміються нами як сукупність сприятливих організаційно-педагогічних факторів, реалізація яких забезпечує ефективність педагогічної підтримки соціальної ініціативи студентської молоді в проектній діяльності неурядових організацій місцевого рівня. Зазначені умови передбачають консолідацію дій освітян та практиків соціальної сфери.

Список використаної літератури

1. Газман О. С. Неклассическое воспитание. От авторитарной педагогике к педагогике свободы / О. С. Газман. – М. : МИРОС, 2002. – 296 с.
2. Манько В. М. Дидактичні умови формування у студентів професійно-пізнавального інтересу до спеціальних дисциплін / В. М. Манько // зб. наук. пр. : [Соціалізація особистості] /М-во освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К. : Логос, 2000. – С. 153–161. .

В. І. Дикало,
м. Рівне

ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ І ЕТНОГРОМАД В ЕТНОМУЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ ВОЛИНИ

У статті розкривається історико-культурні передумови розвитку сучасних традицій етномузичного виховання школярів на Волині. Показано, що важливим контекстом етномузичного виховання є освоєння традицій етносів Волині й виховання школярів у полікультурному напрямі. Наведено приклади форм етномузичного виховання як полікультурного і поліетнічного.

Ключові слова: етномузичне виховання, полікультурне виховання, традиції музичного виховання.

Протягом своєї історії Волинь вирізнялась і багатством культури та освіти українського етносу, та освітніми й музичними традиціями численних етнічних меншин, які населяли край. Найпоширенішими етносами Волині, які з'являлися тут у різні часи, формуючи свої громади і поселення (колонії) поряд з українським (титульним) етносом, були німці, поляки, чехи, євреї. Тривале співіснування етносів впливало на освітні та культурні процеси регіону, сприяючи їх взаємозбагаченню, що позначалося на змісті виховання дітей - представників громад і утворенні традицій етнопедагогіки.

Історія польського етносу на теренах Волині є надзвичайно суперечливою, оскільки досить великий проміжок часу саме поляки, а не українці, були державною нацією. Музична культура поляків на Волині, на відміну від українців, мала більше політичних можливостей для свого розвитку. Важливе місце в освітньо-мистецькому житті польської громади з XIX ст. посіли